

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15⁰/₁₀₀ dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobota, 5. septembra 1937.

ŠTEV. 36.

Naše kmetijstvo

Naš gospodarski napredek je prvenstveno odvisen od napredka našega kmetijstva. A eden izmed glavnih pogojev, da se naše kmetijstvo povspne na višjo stopnjo, je, da se zemlja čim bolj izkoristi, seveda ne brezglavno, temveč na podlagi doseženih izkušenj, v okviru umnega gospodarjenja. Po tej poti bomo pridelali več in sadovi naše zemlje bodo boljše kakovosti. Kmetijska veda je danes že tako napredovala, da je danes mogoče tudi na slabi zemlji vzgojiti izdatno kulturo, ki bo donala celo lepe dohodke. Ker je nemogoče, da bi povečali v večji meri površino naše obdelane zemlje in ker se prebivalstvo, ki se peča z kmetijstvom, množi od leta do leta, se nam odpirate le dve možnosti: ali da se presežek kmečkega prebivalstva, ki jim je postalo tesno na grudi, loti dela v drugih gospodarskih panogah in si poišče kruh predvsem v industriji, kar pa ima tudi svoje kruto začrtane meje; ali pa, da se loti kmetovanja po goraj omenjenih načelih, tako da tudi manjša površina obdelane zemlje zamore nuditi svojim delavcem siguren gospodarski obstanek.

Zaboljšanje našega kmetijstva je potrebna največja nega in oskrba zemljišč. Čim več bomo dali zemlji, tem več nam bo vračala. Zemljo bomo krepili le z dobrim gnojenjem in to z umetnim in prirodnim. S tem v zvezi pa zadenemo ob drugo važno nalogo, da je treba posvetiti vso pažnjo živinoreji od katere bomo dobili poleg drugega tudi hranilne snovi za naše poljske kulture. Pri tem lahko omenimo, da baš tovarne sladkorja in špirta dajo od svojih sporednih produktov izborna živinsko hrano in s tem odlično sredstvo za pognojitev. Kar se pa tiče umetnega gnojila, se danes z velikim uspehom uporablja v vseh naprednih državah. Denar, ki ga kmetovalec potroši za umetna gnojila, prinaša z boljše žetvijo velike in dragocene obresti.

Naj navedemo za primer samo pšenico. Na en hektar oranice pridelajo na Danskem povprečno 2920 kg pšenice, v Švici na isti površini 2190 kg, v Nemčiji 2160 kg, v Italiji 1450 kg, v Bolgariji

1130 kg, a v Jugoslaviji 1050 kg. Nedvomno je pri nas zemlja mnogo bolj rodovitna kot v vseh prej naštetih državah, tudi podnebne prilike so povoljne. Kje je vzrok, da je drugod pridelek mnogo večji, kot pri nas? V splošnem se posveča pri nas kmetijstvu premalo pažnje, naša najvažnejša gospodarska panoga ni dovolj zgrajena na umstveni podlagi, v južnih krajih pa se polaga vse premalo pažnje na pravilno in potrebno gnojenje. V tem pogledu je najbolj poučen sledeči pregled: Samo dušičnih gnojil se troši n. pr. v Belgiji na 1 hektar 34 kg, v Nemčiji na isti površini 12 kg, v Italiji 4,8 kg, na Češkoslovaškem 4 kg, na Poljskem 2,5 kg, a v Jugoslaviji — pol dkg.

Naša žitnica Vojvodina ima okrog 900.000 hektarjev zemlje posejane z pšenico, okrog 800.000 hektarjev z koruzo. Če bi se na tej zemlji uporabljalo samo po 2,5 kg umetnega gnojila na ha, bi samo Vojvodina potrošila letno okrog 2600 vagonov umetnega gnojila. Med tem pa rabi na leto le okrog 100 vagonov. Mogoče kdo misli, da je temu krivo tudi to, da je nabava umetnih gnojil spojena z raznimi težkočami. Nasprotno. V naši državi se potroši komaj 100 tisoč kg umetnega gnojila, ostalo pa izvažamo. Fosfatna gnojila — superfosfat, ki se ga v zadnjem času več proizvaja iz domačih fosfatov, ki jih ima v znatni količini Dalmacija (Drvenik), potrošimo letno komaj okrog 4000 vagonov, med tem ko bi lahko naše tvornice dale nad 40.000 vagonov letno. Da kljub izobilici, ki se nam nudi, ne porablamo več umetnega gnojila, je vzrok v visoki ceni, katero večkrat, radi splošne krize v preteklih letih, kmet ne premore, nekateri pa se krčevito še drže običajev svojih — pradedov. Vse to pa se odpravi na ta način, da se izvede obsežna akcija, da se cena umetnemu gnojilu zniža tako, da bo vsakemu omogočena nabava a istočasno je treba razviti obširno propagando za uporabo umetnih gnojil. Naše zadržanost je prvo za to poklicano. V tem pogledu bo našlo oporo tudi v vladi, ki je baš v zadnjem času pokazala mnogo razumevanja za naš kmečki živelj.

Da se je umetno gnojilo povspelo v ceni tako visoko so

krive tudi naše nesrečne prometne razmere, ki so dušile še do pred kratkem vso naše gospodarstvo. V tem pogledu pa se je v zadnjem času ogromno napravilo. Mnogo ozkotirnih prog so preuredili v normalno tirne, normalno-tirnim pa so v svrhu hitrejšega prometa dogradili še vsopredno progo. Prav tako je bilo zgrajenih mnogo novih prog, na mnogih pa se še dela, tako da se bo železniško omrežje v naši državi tako izpopolnilo, da bo to odgovarjalo vsem našim gospodarskim potrebam. Poleg tega pa je naša železnica dobila mnogo novih

vagonov in strojev. Vsa pažnja pa se posveča združitve naših obmorskih mest z notranjostjo države potom železniških prog, kar je neprecenljive vrednosti in velikega pomena za naš gospodarski podvig.

Današnja vlada dr. Stojadinovića je z omenjenimi ukrepi v našem prometu napravila ogromne usluge našemu kmetijstvu, kot tudi drugim gospodarskim panogam, ker so pogoji, za dober promet in medsebojno izmenjavo dobrin iz vseh krajev naše bogate domovine, dani v najvišji meri.

POLITIKA

V Sinaj (Romunija) so se sestali zunanji ministri držav Male antante. Na konferenci so proučili mednarodni položaj v luči političnih dogodkov, ki so se pripetili po zadnji konferenci meseca aprila v Beogradu. Ob tej priliki so določili tudi stališče Male antante, ki ga bo zavzela na sestanku sveta Društva narodov v Ženevi.

JRZ v Valjevu je pred dnevi napovedala politično zborovanje v neki tamošnji kavarni. Zbrali pa so se tudi nasprotniki sedanje vlade z namenom, da onemogočijo sestanek. Ker je začelo padati kamenje na zborovalce, je nastopilo orožništvo, da napravi red. Demonstranti so celo streljali iz revolverjev, vmes pa so se čuli vskliki „Živela Sovjetska Rusija“. Več orožnikov je bilo ranjenih od kamenja. Ker napad kljub pozivom ni ponehal ter se demonstranti niso hoteli raziti, je orožništvo po predpisih rabilo orožje. Pri tem so bile tri osebe ranjene.

Izgleda, da je zapečaten usoda tednika „Danica“, ki je prinašal silno ostre kritike o vodstvu dr. Mačkovič pristašev. Drobec teh napadov, smo prinašali tudi v našem časopisu. Kakor sedaj poročajo hrvaški časopisi, nikjer več nočejo prodajati „Danice“, ki bo tako ostala brez hrvaških čitateljev, katerim je predvsem namenjena.

Ko se je poslanec Ramadanović vračal iz Skoplja v svojo vas Blače v podgorskem okraju, ga je tik njegove hiše ustrelil neki njegov sovražnik iz maščevanja. Strel ga je zadel v prsi in grlo.

Neki zagrebški list piše o kmetijski zbornici za Savsko banovino, ki se je kakor je znano razšla, sledeče: „Večina, ki jo sestavljajo člani bivše HSS, tudi to pot ni mogla dati nič-

sar pozitivnega in koristnega. Po zapovedi svojega vodstva je ta večina omejila vse delo za napredek kmetijstva na kratko resolucijo, odrekla pa se je sodelovanju pri prizadevanjih, da se koristi kmečkemu stanu. Skoro neverjetno, toda resnično je, da so se kmetije, izvoljeni v zbornico, na ljubo svoje gospode, odrekli delu za svoj lastni napredek.“

Ministrski svet je odobril naknadni kredit 15 milijonov dinarjev za novo palačo državne tiskarne v Beogradu. Prvotno določenih 30 milijonov dinarjev je bilo premalo tako, da bo nova palača veljala 45 milijonov dinarjev.

Šibka stran hrvatske kmečke stranke, ki ji načeljuje dr. Maček je ta, da si ne zna pridobiti hrvaškega delavstva. Tako piše neki delav. list sledeče: „Mi se mačkovev ne bojimo. Delavci so že spregledali in vedo, kje je njih mesto. Delavcem je dovolj parad, zastav in obljub, da bo v kratkem prišlo do izpremembe, nakar se bosta po Hrvatski cedila mleko in med. Politika vodstva hrvatskega narodnega pokreta je jalova in neodločna.“

Sredi septembra bo v Beogradu državni kongres mladine JRZ. Kongresu bo prisostvoval in bo ob tej priliki najbrž tudi govoril predsednik vlade dr. Stojadinović. Na kongres bodo prišli tudi odposlanci mladine JRZ iz Slovenije.

Mussolini namerava proti koncu tega meseca obiskati Nemčijo. Obiskal bo kancelarja Hitlerja ter bo prisostvoval velikim manevrom nemške vojske in nemške vojne mornarice. Če bo res prišlo do tega obiska, bo to prvič da bo Mussolini, odkar stoji na čelu italijanske vlade, zapustil italijanska tla.

Kmečka stavka na Poljskem o čemur smo že zadnjič poročali, zavzema vedno večji obseg. Na mnogih krajih je prišlo do ponovnih krvavih spopadov, ki so zahtevali med kmeti mnogo smrtnih žrtev. Oblasti so zaprli voditelja kmetov Witosza.

Kljub junaškemu odporu se je položaj Kitajcev na bojiščih zelo poslabšal. Za Šanghaj pa se še vedno bijejo ogorčene borbe, ki zahtevajo radi neprestanega bombardiranja japonskih letal, posebno med civilnim prebivalstvom ogromne žrtve. Da Japonci čimprej preženejo Kitajce iz Šanghaja, so poverili vodstvo bojevanja enemu svojih najboljših generalov.

Japonci so odredili blokado kitajske obale in s tem onemogočili vsako kretanje kitajskih ladij. Radi teh ukrepov se razburja tudi Amerika, češče bodo japonske ladje ustavljale ameriške trgovske ladje, bodo Združene države smatrale to za sovražno dejanje.

Rusija in Kitajska sta sklenili nenapadno pogodbo za dobo 5 let. Ta pakt je povzročil na Japonskem največje presenečenje in razburjenje. V splošnem prevladuje mnenje, da vsebuje pogodba tudi tajne določbe o medsebojni vojaški pomoči. Nadalje vidijo Japonci v sklenitvi tega pakta v sedanjem trenutku nov dokaz, za protijaponsko stališče Sovjetske unije in govorijo o možnosti ruskega vmešavanja v dogodke na Daljnem vzhodu.

Da ni japonska bojazen brez podlage priča, da zbirajo Rusi na svojem mejnem ozemlju izredne vojaške sile. Doslej so tam poleg velikih oddelkov pehote in topništva zbrali nad tisoč letal, nad tisoč lažjih in težjih tankov ter oklopnih avtomobilov. V Vladivostoku je zbranih že nad 100 podmornic, na deželi okrog te luke pa je pripravljena vojska 200.000 mož in ki se je pripravila tudi že na zimo, ker je računati, da se bo vojna med Japonsko in Rusijo pričela brž-

kone v zimskem času. Rusi čakajo le na primeren trenutek.

Japonsko letalo je napadlo avtomobil, v katerem se je vozil angleški poslanik. Priletelo je prav nizko in obstreljevalo voz celo s strojnicami. Angleži so bili radi tega napada silno razburjeni in bati se je bilo nevarnih političnih zapletljajev med obema državama. V zadnjem trenutku se je spor še precej mirno poravnal. Rane angleškega poslanika so smrtno nevarne. Čim je izvedel pilot, ki je pri napadu ravnal letalo, da bodo nastali zaradi tega dogodka za njegovo domovino resne politične posledice, je izvršil harakiri (Japonski način samomora s tem, da si kdor prereže trebuh).

Ko je čakalo več tisoč beguncev na eni izmed postaj v Šanghaju na odhod vlakov, so nenadoma prihrumeli japonski bombniki ter bombardirali kolodvor in povzročili strašno opustošenje. Ves kolodvor je bil pokrit s trupli, po večini žensk in otrok. Kitajske oblasti so objavile, da je bilo nad 700 mrtvih in 1200 ranjenih.

Kitajci poročajo, da je bilo pri kraju Vusung ubitih 5000 japonskih vojakov, med njimi tudi en general.

Tujci trumoma zapuščajo Šanghaj, za katerega se bijejo tako hudi boji. Izmed 60.000 tujcev, ki so bili naseljeni v mestu, je zapustilo Šanghaj že 18.000. Tudi Kitajci so že začeli zapuščati mesto, ker se bojijo, da bi jih Japonci obkolili. Umikajo se le polagoma in v redu.

Španski nacionalisti, pristaši generala Franca, so slednjič strli odpor Baskov s tem, da so zavzeli važno mesto Santander. To mesto so predvsem zavzeli italjanski prostovoljci. Radi tega so po italjanskih mestih izobešali zastave in po ulicah je prišlo do velikih manifestacij. Italjani smatrajo zmago generala Franca za zmago Italije. V raznih odsekih so nacionalisti zajeli nad 40.000 ujetnikov.

Francova zmaga in zavzetje Santandra pomenja novo nevarnost tudi za Madrid. Nacionalisti bodo sedaj lahko postavili pred Madrid 80.000 svojih najboljših vojakov. Z njimi si lahko zagotovijo zmago v Španiji. Položaj španskih komunistov postaja nad vse obupen ter nimajo nobenih izgledov več za končno zmago.

Po velikih uspehih nacionalistov, je na ozemlju, ki je še v komunističnih rokah, izbruhnil upor nezadovoljnih nežev. V večih mestih je prišlo do hudih izgrediv in vlada le s težavo obvladuje položaj.

Žitni monopol je uvedel general Franco na ozemlju, ki ga imajo nacionalisti v rokah. Kmetje ne smejo prodajati žita privatnikom.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Prosvetni tabor.** Kakor ponovno čitamo v Novinah, bo dne 5. septembra 1937, notranji minister g. Dr. Korošec Anton, obiskal Mursko Soboto. V kolikor je mogoče pisanje Novin tolmačiti, ne bo to službeni obisk, marveč strankarske, odnosno verske narave. Prosvetna društva in fantovski odseki, ki v Prekmurju obstoje, se za veličastni sprejem visokega državnega funkcionarja, vneta pripravljajo. Smatramo za dolžnost naše čitatelje opozoriti naj se sprejema zasluženega moža in visokega državnega funkcionarja, ne glede na versko ali politično pripadnost poedinca, v čim večjem številu udeleže. Gospodu ministru pa želimo, da bi se med nami dobro počutil in dobil vtis, da hoče prekmurski narod živeti v slogi in da, kar se sloge in napredka tiče, ne razlikuje nobene verske pripadnosti. Zna pa biti tudi zelo odporen, če se mu godi krivica pa bodisi katerekoli narave.

— **Slovo.** Te dni zapušča naše mesto odvetnik g. Koder Fran ter se preseli v Ljubljano. Vsak, ki je poznal g. odvetnika, obžaluje njegovo slovo od nas, saj si je znal tekom dolgih let svojega prebivanja med nami, pridobiti s svojim nastopom in iskreno besedo, srca prav vseh. Jasen

dokaz temu je bila njegova odhodnica, kjer so številni govorniki prikazali v jedrnatih besedah odhajajočega kot moža — delavca, prijatelja, gentlemana. Že od vsega početka, ko je prišel k nam, se je postavil s svojim nesebičnim delom v prve vrste naših nacionalnih in prosvetnih delavcev. Vse svoje dragocene sposobnosti pa je posvetil Sokolu in on je bil eden izmed prvih, ki je sokolski dram. družini dal pečat umetniškega hotenja. Vzgojil nam je igralce naših slovenskih iger. Ob dovršenih ustvaritvah dram. umetnih, ki smo jih bili deležni na našem odru, je znal ustvariti nepresiljeno vez z publiko, ki je do tedaj žejala po lepoti slovenske govornice. Na neizorani ledini se je prebujala zavest in spoznanje, da smo narod z bogato kulturo. A tudi vse druge nacionalne organizacije so imele v g. odvetniku Kodru zvestega in požrtvovalnega delavca. Tekom let nam je vzgojil tudi kader smučarjev pod okriljem SK Mure. Pokazal jim je pot v naš zimski paradiž, usposobil jih je za najnapornejše ture po naših zasneženih gorah. Njegovo vsestransko javno udejstvovanje v našem mestu je zapustilo najgloblje sledove. Vrzal, ki nastaja z njegovim odhodom, bo občutna. Za vse, kar je napravil za nas, najprisrčnejša hvala! Njemu, ki je bil med graditelji našega Sokolskega doma, ki je bil med prvimi sotrudniki in prijatelji našega lista, a prav tako tudi njegovi cenj. g. soprog, želimo

Ubijaj . . .

(Iz kitajsko-japonskega bojišča.)

Pred kakšnima dvema tednoma se je začel pekel v Šanghaju. Na fronti dvajsetih kilometrov, ki se vleče deloma skozi velemesto, sta se nasprotnika tako zagrizla drug v drugega, da je vsaka napoved, kdaj se bo ta bitka končal, danes še odveč. Verjetno tudi ni, da bodo tuje sile s svojimi napori, da bi ustvarile nevtralni pas, dosegle kakšen uspeh. Kitajski odpor je nad vse pričakovanje velik. Z divjim krikom „Ša, ša!“ (Ubijaj, ubijaj), z bojnim krikom boksarjev, se mečejo Kitajci na osovraženega nasprotnika in za njih fanatizem je značilno, da je celo sistem „živih torpedov“, ki so ga Japonci l. 1932. prvič uporabili, dobil posnemovalce tudi na kitajski strani.

Ne samo milica in redne čete, temveč tudi ogromno število prostovoljcev in celo ženske se udeležujejo bojev. Z opičjo gibčnostjo skačejo in se plazijo od strehe do strehe, prečkajo na ta način cele četrti, da bi padli

Japoncem za hrbet. Kjer so se boji dozdevno že davno končali, nenadno znova vzplamenevajo. Istočasno se dogajajo vedno novi spopadi s „sniperji“, plenilci, ki izkoriščajo splošno zmedo. Pogostoma so to le bedni ljudje, ki jih tira glad, večinoma pa poklicni gangsterji, pripadniki tajnih družb, za katere je bil Šanghaj vedno pravi paradiž. Kakšne dragocenosti si lahko kupil pogostoma za pravi nič na znamenem „trgu tatov“ v bližini Kantonske ceste!

Veliki Palace-Hotel ob nabrežju je oddaljen približno dvajset minut od najhujših bojev. Bund in Nankinška cesta sliči vojnemu taborišču. Dvajset tisoč mednarodnih vojakov, visokih Walesanov poleg opičjih Anamitov, tabori na cestah, kjer stoje z nasajenimi noži in plinsko masko ob strojnica, ki so jih postavili za barikadami iz peščenih vreč. Sto tisoči kitajskih beguncev se gnetejo plašno po cestah. Prava simfonija grozote, ki zasenčuje celo drzno fantazijo kakšnega Francisca Goye, „Lačen sem!“ se glasi proseče in grozeče od vseh strani — a nihče

ne more pomagati, kajti v Šanghaju vlada že pomanjkanje živil.

Ves promet zastaja. Samo 24.000 kulijev z rikšami, kolikor jih šteje mesto in kolikor niso zaposleni s kopanjem streških jarkov in z dovažanjem materiala, si kakor običajno krči pot med množicami. Navzlic kroglam in bombam dirkajo skozi ceste in ne vprašujejo po tem da-li je v njihovem vozilu kakšen kitajski general ali japonski prostak. Tudi oni so gladni, kajti večino svojega zaslužka morajo odstopati izposojevalcem rikš. Mednarodne koncesije dobe od njihovega dela letno okrog 600.000 taelov davkov.

Vojnim grozotam, ki spreminjajo cele mestne predele v kadeče se razvaline, se pridružuje nevarnost epidemij. Niti Sunjatsen niti Rockefellerjev zavod in mednarodni in dobro izšolani domači zdravniki, ki prihajajo vsako leto v vse dele Kitajske, niso mogli doslej pregnati niti največje umazanosti in najslabših higijenskih razmer iz kitajskih mest.

Če slišite, da pohaja po kantonskih ulicah okrogla polovica prebivalcev, zlasti otrok z boleznimi, ki bi jih zavoljo njih v drugih deželah že davno

izolirali v bolnišnice, si lahko predstavljamo, kakšno nevarnost pomeni ljudska gneča, ki jo doživlja ta čas Šanghaj. Nanking ni imel še pred kratkem nobenega vodovoda in če bi voda Hoangpuja zavoljo bližnjega morja ne imela slanega okusa, bi nikomur ne prišlo na um, da bi v Vusungu kopal vodnjake. Kitajci si v gledališčih in ob drugih prilikah še vedno brišejo oči in obraz z izposojenimi od pare kadečimi se robci, s čimer se prenašajo koze in trahom. Pljučna kuga zahteva na severu še vedno preobilo žrtev in za gobave berače še vedno ni dovolj izololirnic.

Profesor Čiačiming z državnega vseučilišča v Nankingu ceni izgube ljudi, ki jih je Kitajska doživela v zadnjih šestdesetih letih zavoljo vojn, epidemij, tajfunov, potresov, lakot in poplav na okroglo 400 milijonov ljudi. To je skoraj isto toliko, kolikor šteje Kitajska ta čas prebivalcev. Človeško življenje ne šteje mnogo v „deželi 10.000 nadlog“. Ta žalostna resnica se je potrdila tudi v zadnjih dveh tednih, ko je silo kitajskih napadov nosila zavest, da je zaloga človeških življenj v tej deželi neizčrpna.

Če ne veš - zdaj izveš, da dobiš na tomboli dne 19. IX. 1937 za 2 Din moško ali žensko kolo (v celem 5 moških in dve ženski kolesi), moško obleko, klafter trdih drv, vrečo moke, kuhinjsko opremo, žensko obleko, elektr. likalnik, fotografski aparat, razne servise in 1500 raznih zelo praktičnih predmetov. Kupi še danes potrebno tablico, da ne bo prepozno, ker je pričakovati, da bodo iste kmalu pošle.

daleč od naših prekmurskih ravnin, v osrčju naše lepe slovenske domovine — v beli Ljubljani, mnogo, mnogo uspehov in zadovoljstva!

DOPISI:

— **Murski Črnci.** V radostnem razpoloženju so občani naše vasi čakali blagoslovitev svoje nove brizgalne, ki se je vršila ob udeležbi 185 gasilcev in velikega števila naroda od blizu in daleč, dne 29. avgusta ob 14. uri. Na ta dan so vaščani z zastavami in cvetlicami okrasili svoje domove v bližini kapelice, posebno so pa pridna dekleta z vencami prav lepo okrasili novo brizgalno in govorniški oder, dočim so fantje postavili lep slavolok z pomembnim napisom. Že ob pol 2. uri popoldne so prihajale gasilske čete iz sosednjih vasi. Kot prve so prispele čete Murska Sobota pod poveljstvom g. Baca z zastavo in godbo na čelu. Ob 3/4. uri je poveljnik g. Bac formiral iz vseh dospelih gasilcev dolg odred in pripravil vse potrebno za sprejem dostojanstvenikov. Kot prvi je prispel sreski načelnik g. dr. Bratina z predsednikom občine g. Celecom, kumom g. Cvetičem in gg. soprokami, ki so bili sprejeti s streljanjem iz možnarjev in godbo. Takoj na to so strelj naznanili prihod starešine župe in narodnega poslanca g. Benka Josipa in adjutanta g. Čeha. Godba je zaigrala kratko koračnico in že je prispel starešina pred gasilski odred, sprejel raport in pozdravil gasilce, ki so mu gromko odzdravili „Bog Ti pomagaj“. Z lepim nagovorom je mlada deklica poklonila starešini župe šopek cvetlic. Vidno zadovoljen se je starešina za šopek zahvalil in deklico poljubil na čelo, nakar je godba zaigrala koračnico. Kmalu za tem je došel župnik preč. g. Vojkovič, ki je bil ravno tako deležen navdušenega sprejema in pozdrava gasilcev. Ko je godba odigrala cerkveno pesem, so se začele v kapelici večernice. Po končanih večernicah in komandi „mirno“ je starešina zaprosil župnika za izvršitev cerkvenih obredov ob brizgalni, nakar je godba zaigrala papeško himno. Tri deklice so z lepimi nagovori izročile šopke cvetlic g. župniku, kumici g. Benkovi in kumu g. Cvetiču. Ko sta pristopila kumica in kuma k brizgalni in na njo položila desne roke, je župnik podelil brizgalni sv. blagoslov in z primernim nagovorom predal brizgalno starešini

župe, ki se mu je za podeljeni sv. blagoslov v imenu gasilske organizacije zahvalil, pozval predsednika čete g. Perkiča in mu oficijelno predal brizgalno na uporabo, nakar je godba zaigrala zahvalno cerkveno pesem in s tem je bila blagoslovitev zaključena. — **Nastop govornikov.** Kot prvi je govoril župnik pčg. Vojkovič o pomenu nesebičnega dela gasilskih organizacij in dragocenega gasilskega orodja. Stvarne in krepke besede govornika, so napravile na navzoče globok utis. Nato je govoril starešina župe g. Benko. Pomemben govor prinašamo na drugem mestu našega lista. K besedi se je oglasil tudi preds. občine g. Celec, ki je v svojem govoru čestital četi in prebivalstvu Murskih Črncev k nabavi brizgalne. Vidno zadovoljen in od naroda pozdravljen je stopil na govorniški oder tudi sreski načelnik g. dr. Bratina. Predvsem je izrazil veselje na lepo uspeli prireditvi in na vdanostne vsklik kraljevskega domu in današnji vladi. V nadaljnjem govoru se je dotaknil delovanja gasilstva in poveljeval njene zasluge, nele v prid bližnjega ampak tudi v prid državi. Za pravilno je označil naslovljene pozdrave današnji vladi, ki je s svojim smotrenim delovanjem dosegla za celokupni narod razveseljive uspehe in si utrdila prijateljstvo naše države z vsemi našimi sosedi. Njegov govor je bil deležen splošnega odobravanja. Poveljnik čete Krog g. Gomboc je z primernim govorom v imenu svoje čete, čestital domačim tovarišem k nabavi brizgalne. Predsednik domače čete g. Perkič se je funkcionarjem, gasilcem in vsemu navzočemu prebivalstvu v imenu čete in vseh vaščanov na udeležbi zahvalil. Končno je starešina župe v zaključnem govoru vsodbujal gasilce do vstrajnosti in prosil vse navzoče, naj si današnjo prireditev obdrže v prijetnem spominu. Z odigranjem gasilske himne in strumnim mimohodom se je ta del prireditve končal. Funkcionarji so bili povabljeni na zakusko k posestniku g. Gramfolu, ki jo je starešinstvo vasi s pomočjo g. Gramfola priredilo, dočim se je ostali narod podal na vrt sosednje krčme. Na zakuski sta gg. župnik in starešina župe izrekla pomembne napitnice, ki so bile polne odkritosrčnega prijateljskega čuta. Po končani zakuski se je vsa družba podala na veselilni prostor, kar je znatno dvignilo razpoloženje naroda. Redka prireditev, ki je privabila v Murski Črnci veliko število naroda, nam ostane dolgo v prijetnem spominu in se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se svečanosti udeležili, posebno pa župnikom in ostalim funkcionarjem iz M. Sobote.

— **Sv. Jurij.** Krojaški mojster g. Skledar Anton, bivajoči v Beogradu, se je zaročil z gospodično Donoša Hildo, hčerko uglednega posestnika in dolgoletnega župana v Sv. Juriju. Čestitamo!

— **Gornja Lendava.** Radi neprevidenh ovir se preloži tombola, ki bi jo priredil tukajšnji kraj. odbor Jadranske straže dne 5. septembra, na dne 26. septembra.

— **Korovci.** Posestnika Kolmanko Franca v Korovcih je zadela huda nesreča. V času svoje odsotnosti z doma je dne 25. avgusta 1937 ob 12. uri v njegovem škednju izbruhnil požar. Ker so bila njegova poslopja krita s slamo in polna sena, otave in žita, ki je bilo pripravljeno za mlatitev, se je ogenj naglo širil in v najkrajšem času objel vsa poslopja s stanovanjsko hišo. Razmeroma v kratkem času na požarišče dospelim sosedom in petim gasilskim četam, med katerimi so bile tudi gornjeradgonska in iz avstrijske Gorice, se je z velikim naporom posrečilo požar omejiti le na goreča poslopja. Vsled hude vročine in šviganja plamenov ni bilo mogoče vršiti reševalna dela in tako so Kolmanku poleg orodja, vstevši tudi vozovi, zgoreli vsi poljski pridelki in vsa krma kakor tudi 1 krava, dve telici in 5 svinj. Nesrečni posestnik Kolmanko je vreden sočutja in vsestranske pomoči tako od strani oblasti, kakor od sokmetokalcev. Gasilske čete in prebivalstvo, ki so na požarišču z gašenjem sodelovale pa zaslužijo vse priznanje, ker se je le njim zahvaliti, da se požar ni razširil še na ostala sosednja poslopja. Po splošni cenitvi je napravil požar 120.000 dinarjev škode, ki je tem bolj občutna, ker ni bil g. Kolmanko zavarovan. Govori se, da je bil požar podtaknjen. Orožništvo je uvedlo preiskavo in upamo, da bodo krivce kmalu izsledili.

— **Črnelavci.** Naša gasilska četa priredi dne 5. septembra 1937 v gostilni Šavel svojo letno veselico in prosi vse prijatelje gasilstva na obilno udeležbo.

— **Moravci.** Naši požarniki se pridno pripravljajo na veselo igro, ki jo mislijo uprizoriti dne 12. septembra 1937 v Moravcih pri posestniku g. Banku. Tam bodo priredili tudi veselico v lastni režiji. Tako na udeležbo igre kakor veselice se vse prebivalstvo vlijudno vabi.

— **Pečarovci.** Tombolo pri sv. Sebeščani-Pečarovci smo preložili iz tehtnih razlogov. Nepreklicno bo tombola 12. septembra popoldne ob pol 3 uri na trgu pred cerkvijo. Prvi dobitnik je lepo moško kolo in tudi drugi dobitki so lepi. Srečk je malo, zato je velika verjetnost, da dobiš za dva dinarja moško kolo. Tombola bo končana pred odhodom večernega vlaka. Sobočani imajo lepo priliko za krasen izlet. Vabimo posebno vse gasilce, da pridejo k nam in nam pomagajo. — Odbor.

— **Gornji Slaveči.** Po dolgem času se bodo pri nas dne 19. septembra 1937, ob sodelovanju štirih gasilskih čet, zopet vršile gasilske vaje in po vajah prosta zabava z plesom, ki jo priredi domača četa v gostilni g.

Fartek Franca. Vaščani in okolčani, udeležite se naše prireditve v čim večjem številu, ki vam bo nudila v naši prijazni vasi obilo razvedrila in zabave.

Šolske knjige

za osnovno šolo in gimnazijo, kakor tudi vse šolske potrebščine: zvezke, aktovke, nahrbtnike dobite v knjigarni

HAHN IZIDOR-ja v M. SOBOTI

Gospodarski drobiž

Na zadnji seji zadruga „Mariborski teden“ so podali odborniki poročilo iz katerega je razvidno, kako velik obisk je bil letos deležen „Mariborski teden“. Samo iz Gradca je prišlo 2000 oseb. Na podlagi zigosanih železniških legitimacij je povzeti, da je izrabilo ugodnost polovične vožnje 2800 obiskovalcev, nasproti 2230 v letu 1934.

Zadnje leto nismo izvažali v Češkoslovaško nobene pšenice, ker je tamošen pridelek znatno presegal domačo potrošnjo in so znatno narasle rezerve v skladiščih žitne monopolne družbe. Ker so letos ugodnejše cene na svetovnem trgu, so mnogo svoje pšenice prodali in sedaj morajo zopet uvažati zrnje. Od začetka leta je Češkoslovaška prodala že 20.300 vagonov pšenice. Prvikrat pa beleži tudi uvoz pšenice, in sicer 714 vagonov, ki je prišla v celoti iz Jugoslavije.

Neki angleški vseučiliški profesor je rekel, da so glavni grehi sodobnega gospodarstva: 1. Družba razpada v samovoljno ustvarjene „razrede“. 2. Poedine osebe imajo preveliko moč in ne polagajo nikomur račune. 3. Družba smatra gmočni uspeh za znak osebne vrednosti. 4. V zadevi brezposelnosti ne posvečajo nobene vrednosti npravnim načelom. 5. Države, ki so si v gospodarskih zadevah nasprotne, se pripravljajo na vojno.

V Ameriki bodo omejili sajenje bombaža. Vlada bo dala kmetovalcem v zameno za neobdelana zemljišča denarno odškodnino. To bo uzakonjeno.

Sena se letos ni toliko pridelalo kot lani, pač pa je več otave. Posebno v nekaterih krajih na jugu so imeli slabo košnjo. Da bi seno izvažali, ni mnogo izgledov.

Letina jabolk se ceni v dravski banovini na okoli 1000 vagonov, to je približno isto kot v letu 1935. Dobre letine bodo imeli le nekateri srezji v sredini banovine. Po kakovosti bodo letošnja jabolka lepa, ker sta mrzla pomlad in obilno deževje preprečila razmnožitev sadnih škodljivcev.

Pri koruzi letos pričakujemo v splošnem dobro letino. Isto velja za sosedno Madžarsko in druge sosedne države razen Romunije, ki pričakuje tako slabo letino, da je že sedaj zabilanila izvoz koruze.

19. 9. 1937. 7 KOLES - na tomboli v M. Soboti

GASILSTVO:

Govor župnega starešine g. posl. Benka ob priliki blagoslovitve motorne brizgalne v Murških Črncih.

Po pozdravih navzočih visokih gostov ter po izrazih udanosti našemu mlademu kralju Nj. VI. Petru II., pokrovitelju gasilstva kraljeviču Tomislavu in vsem članom kraljevskega doma ter današnji vladi, je g. poslanec spregovoril sledeče:

Spoštovani! S časom se vse modernizira in tako sledi po svojih močeh tudi gasilstvo modernizaciji. V primeru z preteklo dobo, je danes doseglo gasilstvo, tako v pogledu tehničnih priprav kakor izvežbanosti, razveseljiv napredek. Naši pradedje so gasili požare še z donosom in z polivanjem vode. Mi smo dosegli dobo v kateri lahko uporabljamo motorne ali pa ročne brizgalne in s tem smo v pogledu uspešnega gašenja požarov, zelo napredovali.

V zavesti, da bomo z našim dragocenim orodjem na požariščih dosegli učinkovite uspehe, smo danes novo brizgalno čete Murški Črnci, po božjem služabniku, pustili blagosloviti. Ta tradicionalna lepa navada — ki zaščiti vsako delo s svetim blagoslovom, je vredna posnemanja in nam obuja vero v vsamogočno skrivnost, ki vlada nad nami in nam po vrednosti deli vse kar si zaslužimo.

Bratje gasilci in vsi navzoči! Bodimo prepričani, da bo novo blagoslovljeno brizgalno ob njeni uporabi spremljal blagoslov in po načelu Kristusa duh ljubezni do bližnjega vzpodbujal do vztrajnosti in hrabrosti vse one, ki bodo z brizgalno delovali tako krepko, da bodo dosegli vselej najlepše uspehe.

Domači gasilci, pa tudi prebivalstvo Murški Črnci se globoko zavedajo, da je požar veliko zlo, ki neusmiljeno uničava vse kar doseže in vse kar je priden narod z težkim in trudapolnim delom ustvaril. Da se ubranijo tega zla, so si nabavili ročno brizgalno, ki je najlepša in najmodernejša v naši župi.

S ponosom prisostvujem in sodelujem ob blagoslovitvi te brizgalne in s ponosom čestitam članstvu čete in vsemu prebivalstvu vaših Murški Črnci k nabavi brizgalne, obenem z globoko zahvalo starešinstvu te vasi in občini za izdatno denarno podporo želeč, da bi se brizgalno pogosto rabilo na vajah, čim manjkrat pa na požariščih.

Toda ko bo zapel gasilski rog in klical članstvo čete na pomoč, tedaj naj ne omahuje, naj ga ne ovira čas — dan ali noč — čvrsto in hrabro naj vsak hiti k brizgalni in naj z njo oddirja na požarišče, kajti zavedati se moramo, da smo po naši dolžnosti obvezni pomagati drug drugemu, posebno pa ob nastalih požarih in drugih elementarnih nezgodah.

V prepričanju, da bo naše gasilstvo kakor do sedaj tudi v bodoče v polnem obsegu nesebično izvršilo svojo težko nalogo in s posebnim povdankom, da me izvanredno veseli načelovati Vam, ki ste v nešteti slučajih z Vašim krepkim gasilskim delovanjem rešili katastrofalnih požarov naša kmetska poslopja, zaključujem svoj govor z gorečo željo, da bi bilo naše delovanje tudi v bodoče blagoslovljeno.

Proda se

stavbišče v Murški Soboti, Križeva ulica, Naslov se polizve v PREKMURSKI TISKARNI, Murška Sobota.

Društvo kmetijskih fantov in deklet

priredi v Gor. Petrovcih dne 5. sept. 1937 tekmo v košnji. Taka tekma je bila prirejena pred kratkem v Veščici in se je prav dobro obnesla. Prosimo vse prebivalstvo predvsem pa ono iz kmetijskega stanu naj se tekme udeleži in s tem manifestira kmetijski napredek. Tovrstna prireditve je prva na našem Goričkem in bo nudila udeležencem dovolj zabave, tekmovalcem pa lepe nagrade. Začetek tekme bo popoldne na določenem lepem travniku. Po končani tekmi se bo pa razvila prosta zabava z plesom.

Mura — GSV Graz 3 : 2 (1 : 1)

Po nedeljskem porazu graške Herthe, katero je odpravila domača Mura zaslužen s 6 : 4, je poskusilo srečo na soboških tleh prav dobro moštvo GSV-a. Gostje so pokazali prav dober nogomet, toda domačini, ki so imeli topot neverjetno smolo, so jim bili v polju nadmočni. Mura je že ob začetku igre prevzela inicijativo ter je neprestano ogrožala nasprotnikova vrata, pozicije so se vrstile za pozicijo, toda sreča ni bila naklonjena domačinom. Kljub veliki premoči Mure, so dosegli simpatični gosti iz prodora prvi zgoditek. Po mnogih napadih se je posrečilo domačinom izenačiti v zadnji minuti. V prvi polovici drugega polčasa so zabili domačini še dva gola in so bili tudi nadalje v stalni premoči. Šele v 48 min., sodnik je namreč pomotoma prekasno odžvižgal tekmo, se je posrečilo gostom iz prostega strela postaviti končni rezultat.

Muraši so zmago nadvse zaslužili, saj so imeli igro ves čas v svojih rokah.

Sodil je prav dobro g. Turk J.

Nogometno prvenstvo mariborskega prvega razreda

Tekmovanje se bo pričelo dne 5. septembra. Tudi celotno tekmovalstvo se bo vršilo že v jeseni, tako da bo v prvenstvenem tekmovalstvu I. razreda odigranih 30 tekem. Prvi in drugi plasirani klub tega tekmovalstva bosta sodelovala v finalnem tekmovalstvu, ki se prične 20. marca 1938, dočim bo tretje plasirani klub dne 6. in 13. marca 1938 odigral dve tekmi z drugo plasiranim klubom celjskega okrožja. Zmagovalec bo sodeloval pri finalnih tekmah za prvenstvo LNP.

Razpored prvenstvenega tekmovalstva I. razreda je naslednji: 5. septembra: Maribor: Mura, Železničar: Rapid, Gradjanski: ČŠK; 12. septembra: Rapid: Maribor, Železničar: Gradjanski; 19. septembra: Rapid: Mura, ČŠK: Železničar, Maribor: Gradjanski; 26. septembra: Mura: Železničar, Maribor: ČŠK, Gradjanski: Rapid; 10. oktobra: Gradjanski: Mura, Rapid: ČŠK, Maribor: Železničar; 24. oktobra: Mura: ČŠK, Gradjanski: Železničar, Maribor: Rapid; 31. oktobra: Mura: Rapid, Železničar: ČŠK, Gradjanski: Maribor; 7. novembra: Železničar: Mura, ČŠK: Maribor, Rapid: Gradjanski; 14. novembra: Mura: Gradjanski, ČŠK: Rapid, Železničar: Maribor; 21. novembra: ČŠK: Mura.

Tekma se vrši vedno na igrišču prvoimenovanega kluba.

SOKOL

V proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva kralja Petra II ima Sokolsko društvo Murška Sobota s svojimi četami sledeče prireditve:

Na predvečer dne 5. IX.

1.) Ob 19.30 uri zbor pri Sokolskem domu dece, naraščaja in članstva — civil — znaki.

2.) Ob 20. uri štafetni tek z bakljami iz Rakičana in Martjancev h kresu.

3.) Prižiganje kresa z bakljami in nagovor.

Na praznik 6. IX.

1.) 15 minut pred službo božjo v rimokatoliški cerkvi zbor članstva v kroju in civilu pri Sokolskem domu.

2.) Ob 11. uri svečana seja v Sokolskem domu.

Značaj prireditve in položaj sokolstva zahteva brezpogojno sodelovanje vseh, ki čutijo danes sokolsko. S svojim sodelovanjem bomo izpričali ljubezen in vdanost svojemu kralju in Jugoslaviji ter privrženost jugoslovenski misli!

Z d r a v o !

V Murški Soboti, dne 31. avg. 1937.

Sokolsko društvo M. Sobota,
Sokolska četa Martjanci,
Sokolska četa Rakičan.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zapiralni čas trgovin na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II.

Na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., ki se bo praznoval v ponedeljek, dne 6. septembra 1937 morajo biti vsi trgovski lokali ves dan zaprti. Združba poziva vse svoje članstvo, da se udeleži slavnostnih božjih služb tega dne v cerkvah svojih veroispovedi.

Članarina Združbe trgovcev.

Opozarjajo se vsi člani Združbe trgovcev za srez Murška Sobota, v kolikor članarine za leto 1937 doslej še niso poravnali, da isto poravnajo do najkasneje dne 15. septembra 1937 po položnici, ki so jo prejeli skupno s predpisom ali pa neposredno v pisarni Združbe, ker po tem dnevu se bo vse, ki do tega dne članarine ne bi poravnali, predalo v pristilno izterjavo srezkemu načelstvu gl. § 381 odst. 3. zakon o obrtih.

Da ne bo nepotrebnih stroškov za taka izterjanja, naj vsakdo zadosti svoji obveznosti do zgoraj omenjenega roka.

Rok za vlaganje pritožb proti previsoki odmeri davkov.

Opozarjamo p. n. članstvo, da potече v prihodnjih dneh rok za vlaganje pritožb zoper previsoko odmero davkov na pridobnino in poslovni promet. Obveščamo članstvo ponovno, da znaša pritožbeni rok 30 dni od dneva sprejema plačilnega naloga in obvestila, ter se mora za pravilno sestavo pritožbe izpisati vse davčne podatke, katere lahko izpiše vsak davčni zavezanec ravno tako v pritožbenem roku 30 dni. Za vse podrobnejše informacije se naj povpraša pri tajništvu Združbe, vsak dan med uradnimi urami.

Prodajam posestvo

z zidano hišo, 8 oralov zemlje in travniki po nizki cen. MARINIČ ANTONIJA, Kokoreče p. Sv. Križ pri Ljutomeru.

Vabilo

na VI. redni občni zbor,

ki ga bo imela

KREDITNA BANKA D. D. v Murški Soboti

v nedeljo, dne 19. septembra 1937 ob 10 $\frac{1}{2}$ uri v bančni posvetovalnici v Murški Soboti, Lendavska cesta št. 1. z nastopnim

DNEVNIM REDOM:

1. Nagovor predsednikov, določitev skrutinatorjev, ugotovitev sklepčnosti, imenovanje zapisnikarja.
2. Poročilo načelstva o poslovanju v letu 1936.
3. Predložitev bilance ter računa izgube in dobička z dne 31. dec. 1936.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Odobritev bilance ter računa izgube in dobička in sklepanje o razrešnici načelstvu.
6. Volitev načelstva za 1937 - 1938 in 1939 poslov. leto.
7. Volitev nadzorstva za eno poslovno leto.
8. Slučajnosti.

§ 20. Pravica do glasovanja pripada samo na temelju one delnice, ki je vpisana vsaj tri mesece pred občnim zborom v knjigo delnic. Vsaka akcija da en glas.

Delničarjem, ki tako izkažejo svojo glasovalno pravico, se izdajo na njih ime glaseče se legitimacije z označbo založenih delnic in nanje odpadajočih glasov.

Pooblastilo mora dati delničar vsakokrat na ta način, da izpolni pooblastilni vzorec, ki je natisnjen na zadnji strani legitimacije.

§ 21. Pravico glasovanja na občnem zboru imajo delničarji, ki založe 8 dni pred občnim zborom in do otvoritve istega njih glasovalno pravico utemeljuječe delnice oz. začasno potrdilo pri blagajni banke.

V M. Soboti, dne 31. avg. 1937.

Načelstvo.

Vajenca iz boljše družine sprejemem takoj. B A N F I, gostilničar, Murška Sobota.

Mlatilnico z lokomobilom 2 $\frac{1}{2}$ do 4 konjskih sil izgotovljeno od leta 1918 dalje, kupim takoj GOMBOC ALOJZIJ, Sv. Jurij 42, p. Rogaševci.

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje poleg gimnazije v Murški Soboti, Šolska ulica 42.

Keresek szoba inast.

Jelentkezzen olyan személy, aki ilyen szolgálatot végezt. (Lehet nős, ha a felesége kitűnő szakácsné.) Ajánlatokat fényképpel elátva, fizetés megjelölésel elküldeni: Jelű in grad, Šmarje pri Jelšah. 1

Preklic.

Podpisani Klonfar Jožef, pos. Sodišinci št. 8 obžalujem, da sem dne 8. 8. 1937 razžalil Kutoš Nikolaja, pos. v Sodišincih št. 31, prekličem vse izrečene žaljivke ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona.

Murška Sobota, dne 24. 8. 1937

KLONFAR JOŽEF.

Proda se

vinograd s sadovnjakom cca 4 oralov in hiša v Medjimurju. Vprašati je v Prekmurški Tiskarni v M. Soboti.